

ROZUSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu Anny Žákovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci navrhovateľky **MUDr. AJ**, bývajúcej v B, proti odporkyni **SP, Ú**, o vdovský dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. septembra 2006, č.k. 5 Sd 92/05-60, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. septembra 2006, č.k. 5 Sd 92/05-60, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X z 30. decembra 2004, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil zrušil rozhodnutie odporkyne číslo X z 30. decembra 2004, ktorým podľa §§ 45 a 46 ods. 6 zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zsz“) zamietla žiadosť navrhovateľky o vdovský dôchodok od 24. decembra 2003, vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie a navrhovateľke nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľka si uplatnila nárok na vdovský dôchodok po bývalom manželovi Ing. EP, zomr. 24. decembra 2003, naposledy bytom v B, manželstvo s ktorým bolo dňom 23. marca 1982 právoplatne rozvedené rozsudkom Mestského súdu v Bratislave č.k. 10C 200/81-14 z 26. januára 1982. Krajský súd mal za preukázané, že v čase smrti býv. manžel poberal starobný dôchodok v sume 8 229 Sk mesačne, pričom mal ďalší príjem z pracovného pomeru v súkromnej bezpečnostnej službe a z poskytnutia alebo použitia práv z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva a že navrhovateľka poberala starobný dôchodok vo výške 7 000 Sk + zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť v sume 300 Sk mesačne. Taktiež mal na základe výpovede navrhovateľky a svedkyne Dr. OS za preukázané, že bývalý manžel navrhovateľke od roku 1992 dobrovoľne prispieval mesačne sumou 2 000 Sk na krytie jej životných potrieb a nemal pochybnosť o tvrdení navrhovateľky ohľadom nákladov réžiu bytu cca 5 000 Sk mesačne, keď vzal do úvahy aj zdravotný stav navrhovateľky a zvyšujúce sa náklady na lieky. Vzhľadom na vek navrhovateľky v čase úmrtia bývalého manžela (69 rokov)

a jej zdravotný stav, ktorý jej prakticky bránil zlepšiť si finančnú situáciu krajský súd dospel k názoru, že nemala zabezpečenú primeranú výživu a že bývalý manžel bol povinný poskytnúť jej príspevok na výživu zo svojho mesačného príjmu, keď pri posudzovaní odkázanosti navrhovateľky na príspevok na výživu nepovažoval za podstatnú okolnosť, že jej sumu 2 000 Sk mesačne poskytoval bez súdneho rozhodnutia. Odkázanosť na príspevok na výživu bola daná v deň, keď bývalý manžel zomrel a nie je podstatné, vinou ktorého z manželov bolo manželstvo rozvedené. V ďalšom konaní krajský súd uložil odporkyňi vdovský dôchodok navrhovateľke priznať.

Odporkyňa napadla rozsudok krajského súdu odvolaním a žiadala, aby ho odvolací súd zmenil a jej rozhodnutie potvrdil. Namietla, že odkázanosť rozvedenej manželky na príspevok na výživu musí byť preukázaná rozhodnutím súdu alebo dokladom o súdnom zmieri. Manželstvo navrhovateľky s bývalým manželom bolo rozvedené v roku 1982 a do jeho smrti nežili v spoločnej domácnosti 21 rokov, z čoho je možné usudzovať, že nemali voči sebe žiadne záväzky. Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že s býv. manželom neudržiavala žiadne styky a po smrti p. S jej býv. manžel žiadne peniaze nedával. Krajský súd sa bez ďalšieho stotožnil s tvrdením navrhovateľky, že jej bývalý manžel dobrovoľne prispieval sumou 2 000 Sk mesačne údajne prostredníctvom p. S a to na základe ústnej dohody s rodinou S a že po smrti p. S jej dobrovoľne ako priateľke finančne vypomáhala p. S. Finančnú situáciu navrhovateľky nemožno považovať za ťaživú, lebo v čase smrti býv. manžela poberala dôchodok 7 300 Sk mesačne. Krajský súd podľa názoru odporkyne vec nesprávne právne posúdil.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné.

Predmetom preskúmania bolo rozhodnutie odporkyne o nároku navrhovateľky na vdovský dôchodok podľa § 46 ods. 6 zsz.

Nebolo sporné, že manželstvo navrhovateľky a Ing. EP zaniklo rozvodom 23. marca 1982 a že navrhovateľka nebývala s bývalým manželom v spoločnej domácnosti. Taktiež nebolo sporné, že v čase smrti býv. manžela navrhovateľka poberala starobný dôchodok 7 000 Sk mesačne + zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť v sume 300 Sk mesačne.

Podľa § 46 ods. 6 zsz na vdovský dôchodok má nárok aj rozvedená žena, ak bola v čase smrti bývalého manžela odkázaná na príspevok na výživu, ktorý jej bol povinný bývalý manžel poskytovať.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že pre vznik nároku na vdovský dôchodok je prvoradá odkázanosť rozvedenej ženy na príspevok na výživu a povinnosť bývalého manžela taký príspevok jej poskytovať.

Navrhovateľka v konaní pred súdom uviedla, že ona s bývalým manželom neudržiavala styky, ich stretnutia boli len náhodné, sama ho o príspevok na výživu nepožiadala, nakoľko by to bolo pod jej úroveň. K dohode o prispievaní na jej výživu došlo na podnet p. S, ktorý ďalšiu spoluprácu s bývalým manželom mal podmieňovať tým, že bývalý manžel bude prispievať na výživu navrhovateľky. Peniaze jej odovzdával p. S alebo jeho manželka OS. *Po smrti p. S v septembri 2003 jej bývalý manžel žiadne peniaze nedával, ale vypomáhala jej p. S dobrovoľne sumou 2 000 Sk mesačne. Má vedomosť o tom, že bývalý manžel bol zaviazaný platiť príspevok na výživu jeho prvej žene.*

Svedkyňa OS vypovedala, že jej manžel ako režisér mal v štábe bývalého manžela navrhovateľky, priatelili sa a bola pri tom, keď u nich v byte jej manžel naliehal na bývalého manžela navrhovateľky, aby jej prispieval na výživu a na lieky, pričom sa ústne dohodli asi v roku 1990, kedy bývalý manžel navrhovateľky dal jej manželovi sumu 2 000 Sk. Potom už nebola svedkom odovzdávania ďalších platieb zo strany bývalého manžela navrhovateľky, ale manžel jej hovoril, že všetko bolo v poriadku a do manželovej smrti bývalý manžel navrhovateľky *pravdepodobne* platil. Keďže manžel svedkyňi zanechal z filmu určité peniaze, aj po jeho smrti dobrovoľne prispievala navrhovateľke čiastkou 2 000 Sk, lebo sa jej cítila byť zaviazaná.

Z výpovede navrhovateľky a svedkyne vyplýva, že navrhovateľka od bývalého manžela príspevok na výživu sama nežiadala. Ak by aj bola uzavretá nejaká dohoda, ktorej obsah a doba platnosti neboli preukázané, išlo by o dohodu medzi bývalým manželom a jeho priateľom, nie medzi bývalými manželmi. Podľa názoru odvolacieho súdu ani výpoveďou navrhovateľky a výsluchom svedkyne *nebolo preukázané, že by sa bývalý manžel s navrhovateľkou dohodol a pravidelne jej prispieval na výživu. Je nepochybné, že v čase od septembra 2003, t.j. od smrti p. S, bývalý manžel až do jeho vlastnej smrti navrhovateľke neprispieval žiadnou sumou, ale že navrhovateľke prispievala sumou 2 000 Sk p. S a to z dôvodu bližšie neurčenej zaviazanosti.* Navrhovateľka bývala na inej adrese ako jej manžel, ich manželstvo bolo rozvedené viac ako 21 a pol roka pred smrťou bývalého manžela, bývalí manželia neudržiavali čo i len priateľský styk .

Navrhovateľka poberala starobný dôchodok 7 300 Sk mesačne (vrátane zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť v sume 300 Sk), mala teda vlastný príjem, z ktorého mala zabezpečenú primeranú výživu a nebola odkázaná na príspevok od bývalého manžela. Príspevok na výživu rozvedeného manžela v zmysle § 92 Zákona o rodine na rozdiel od príspevku na výživu manžela za trvania manželstva (§ 91 Zákona o rodine) nie je určený na dosiahnutie rovnakej životnej úrovne akú mal bývalý manžel .

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že bývalý manžel v čase smrti neprispieval navrhovateľke žiadnou sumou na jej výživu, neexistovala medzi nimi ani dohoda, ktorá by mohla byť titulom pre takú povinnosť, predovšetkým však podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľka nebola odkázaná na to, aby jej bývalý manžel na výživu prispieval. Vzhľadom na to, že predpoklad odkázanosti navrhovateľky na príspevok od bývalého manžela nebol splnený, navrhovateľke podľa názoru odvolacieho súdu nárok na vdovský dôchodok podľa § 46 ods. 6 zsz nevznikol.

Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zmenil v súlade s § 220 OSP a podľa § 250q ods. 2 OSP rozhodnutie odporkyne pre jeho súlad so zákonom potvrdil.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods. 1 OSP tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v konaní úspešná a odporkyňa náhradu trov nežiadala.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 24. augusta 2007

**JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: